(ENGLISH)

A Living Palimpsest

The Burgas Contemporary Art Center, is conceived as a Living Plimpsest, an architecture of flux, rooted in the layered history of its site and in the city's identity as a collage of different scales and contrasting urban conditions. With a total gross area of 4000 sqm and 2,700 sqm developed at ground level, the project carefully balances spatial intensity with openness, ensuring that architecture and landscape remain in continuous dialogue.

Occupying the historic void where Aleksandrovska Street once dissolved into the informal fabric of the Tatar Mahala, the project preserves the site's character as a zone of transition, informality, and porosity. By sinking the building into the ground, the architecture maintains this condition of in-betweenness in both space and time, allowing the void to remain a living trace rather than a space erased by construction. The Hole is not simply filled, but activated, continuously shaped by events, culture, and spontaneous public use.

The project unfolds as a constellation of pavilions embedded within the park. These pavilions vary in size and proportion as a sensitive response to the surrounding context, negotiating between the scale of the city and the intimacy of human experience. Their diversity breaks down the overall program into smaller, legible elements, deliberately bringing the architecture down to a human scale. Rather than imposing a singular monumental form, the Art Center becomes a porous field of spaces that encourages accessibility, informality, and exploration.

Each pavilion acts as a spatial mitigator for light, carefully calibrated to receive, filter, frame, or block natural light depending on programmatic needs. Light becomes a primary architectural material, shaping atmosphere, orientation, and perception throughout the day. At night, this relationship is reversed. The pavilions become sources of light, gently illuminating the park and the surrounding urban fabric. In this way, The Palimpsest resonates with the name and memory of Troikata Square, transforming from a place that receives light into one that emits it, acting as a cultural beacon within the city.

Public and more private functions are both clearly articulated and subtly intertwined. While certain areas are reserved for focused artistic production, research, and preparation, others are fully accessible to visitors. Their spatial adjacency and visual permeability allow selected artist activities to become visible to passersby, transforming processes into part of the exhibition. This

overlap encourages curiosity, dialogue, and informal encounters, fostering a sense of community and shared ownership of the cultural space.

The landscape is structured as a layered system. The lower level forms an active cultural ground, where programs can extend outward into the park through performances, exhibitions, workshops, and public events. This layer is dynamic and open, blurring the boundary between interior and exterior. Above, a roof garden unfolds as a more intimate and contemplative sculpture park, composed of protected outdoor pockets, framed views, and quieter spaces for reflection.
The landscape amplifies this condition of in-betweenness by staging Burgas' larger territorial story at the scale of the park. The city sits within a lowland floodplain—historically a terraced, seasonally inundated ground that fed a chain of brackish lakes between the Black Sea and the Balkan foothills. Today that system is a fragmented mosaic, layered in with industry, roads, saltworks, and drained lands. The project gathers these hybrid ecologies into a sequence of "threshold gardens," where visitors move through subtle shifts in habitat, ground texture, and moisture—from dry, wind-shaped meadow swells to wet meadow basins—revealing an ecological palimpsest beneath the city's contemporary surface.

A sinuous topography, inspired by the coastal dunes, forms slow swells and stepped clearings that pull people into the site from all sides. Along Troikata Square, the ground opens into a civic water plaza that can host a temporary stage for events or as a shallow, playful water surface in everyday use. From this active edge, sloped walks and porous planted bands negotiate the site's grade changes, bringing visitors down into the sunken court and or up toward the roof garden. The building reads as something unearthed—pavilions emerging from a living ground—so architecture and landscape continuously trade roles: shelter becomes terrain, and terrain becomes public room.

At the lowest point, a wetland play landscape takes cues from the region's lagoon and wetland mosaics: riverine tree shade, grassland openings, reed and rush margins, and seasonal water pockets shaped for exploration. Logs, stone, and planted edges create tactile thresholds while maintaining a robust ecological function—capturing and filtering stormwater before reuse for irrigation. Across all zones, a mostly native, urban-adaptive planting palette anchors the park in local ecologies and makes the project legible through time, with seasonal change and shifting water levels becoming part of the site's everyday cultural life. The roof garden extends this system upward into quieter, protected pockets—an intimate counterpart to the active ground

plane—offering framed views, small encounters with plants and art, and moments of pause above the city.

A textured concrete armature, layered like sediment, unifies the pavilions while allowing flexibility and porosity. A layered façade system supports multiple modes of enclosure, from fully open conditions connected to the park to closed black or white box environments. Materially, the building develops its own identity through a collage of local and regional minerals and reused construction waste, transformed into unique aggregates. This gives the building a distinct tactile character, grounding it physically and culturally as a living architectural palimpsest.

BŬLGARSKI

Жив палимпсест

Бургаският център за съвременно изкуство е замислен като Жив палимпсест, архитектура на потока, вкоренена в многопластовата история на мястото си и в идентичността на града като колаж от различни мащаби и контрастиращи градски условия. С обща брутна площ от 4000 кв.м. и 2700 кв.м., развити на нивото на земята, проектът внимателно балансира пространствената интензивност с отвореността, като гарантира, че архитектурата и ландшафтът остават в непрекъснат диалог.

Заемайки историческата празнота, където улица „Александровска“ някога се е разтваряла в неформалната тъкан на Татар Махала, проектът запазва характера на мястото като зона на преход, неформалност и порьозност. Чрез потапяне на сградата в земята, архитектурата поддържа това състояние на междинност както в пространството, така и във времето, позволявайки на празнотата да остане жива следа, а не пространство, заличено от строителството. Дупката не е просто запълнена, а активирана, непрекъснато оформена от събития, култура и спонтанно обществено ползване.

Проектът се разгръща като съзвездие от павилиони, вградени в парка. Тези павилиони варират по размер и пропорции като чувствителен отговор на околния контекст, балансирайки между мащаба на града и интимността на човешкото преживяване. Тяхното разнообразие разделя цялостната програма на по-малки, четливи елементи, като умишлено свежда архитектурата до човешки мащаб. Вместо да налага единична

монументална форма, Арт центърът се превръща в поресто поле от пространства, което насърчава достъпността, неформалността и изследването.

Всеки павилион действа като пространствен смекчител на светлината, внимателно калибриран да приема, филтрира, рамкира или блокира естествената светлина в зависимост от програмните нужди. Светлината се превръща в основен архитектурен материал, оформящ атмосферата, ориентацията и възприятието през целия ден. През нощта тази връзка е обърната. Павилионите се превръщат в източници на светлина, нежно осветявайки парка и околната градска тъкан. По този начин „Дупката“ резонира с името и спомена за площад „Тройката“, трансформирайки се от място, което приема светлина, в такова, което я излъчва, действайки като културен фар в града.

Публичните и по-частните функции са ясно артикулирани и фино преплетени. Докато някои зони са запазени за фокусирано художествено производство, изследвания и подготовка, други са напълно достъпни за посетителите. Тяхната пространствена съседност и визуална пропускливост позволяват на избрани артистични дейности да станат видими за минувачите, превръщайки процесите в част от изложбата. Това припокриване насърчава любопитството, диалога и неформалните срещи, насърчавайки чувството за общност и споделена собственост върху културното пространство.

Ландшафтът е структуриран като многопластова система. Долното ниво образува активна културна основа, където програмите могат да се разпростират навън в парка чрез представления, изложби, работилници и публични събития. Този слой е динамичен и отворен, размивайки границата между интериор и екстериор. Отгоре, покривна градина се разгръща като по-интимен и съзерцателен скулптурен парк, съставен от защитени външни джобове, рамкирани гледки и по-тихи пространства за размисъл.

Ландшафтът усилва това състояние на междинност, като представя по-голямата териториална история на Бургас в мащаба на парка. Градът е разположен в низинна заливна низина – исторически терасовидна, сезонно заливана земя, която е захранвала верига от солени езера между Черно море и предпланинските райони на Балканите. Днес тази система е фрагментирана мозайка, наслоена с промишленост, пътища, солници и

дренирани земи. Проектът събира тези хибридни екологии в поредица от „прагови градини“, където посетителите се движат през фини промени в местообитанията, текстурата на почвата и влагата – от сухи, оформени от вятъра ливадни вълни до влажни ливадни басейни – разкривайки екологичен палимпсест под съвременната повърхност на града.

Извита топография, вдъхновена от крайбрежните дюни, образува бавни вълни и стъпаловидни просеки, които привличат хора към мястото от всички страни. По протежение на площад „Тройката“ земята се отваря към обществен воден площад, който може да бъде временна сцена за събития или като плитка, игрива водна повърхност за ежедневна употреба. От този активен ръб, наклонени пътеки и порести засадени ивици преодоляват промените в нивото на мястото, отвеждайки посетителите надолу в потъналия двор и/или нагоре към градината на покрива. Сградата се чете като нещо изровено – павилиони, изникващи от жива земя – така че архитектурата и ландшафтът непрекъснато си разменят ролите: подслонът се превръща в терен, а теренът се превръща в обществено пространство.

В най-ниската точка, ландшафтът за игра във влажна зона черпи идеи от лагуните и мокрите зони в региона: сянка на речни дървета, отвори в пасищата, тръстикови и папурови ръбове и сезонни водни джобове, оформени за изследване. Дървени трупи, камъни и засадени ръбове създават тактилни прагове, като същевременно поддържат стабилна екологична функция – улавяне и филтриране на дъждовната вода преди повторна употреба за напояване. Във всички зони, предимно местна, градско-адаптивна палитра от засаждане закотвя парка в местните екологии и прави проекта четлив във времето, като сезонните промени и променящите се водни нива стават част от ежедневния културен живот на обекта. Градината на покрива разширява тази система нагоре в по-тихи, защитени джобове – интимен еквивалент на активната земна равнина – предлагайки рамкирани гледки, малки срещи с растения и изкуство и моменти на пауза над града.

Текстурирана бетонна арматура, наслоена като седимент, обединява павилионите, като същевременно позволява гъвкавост и порьозност. Многопластова фасадна система поддържа множество режими на затваряне, от напълно отворени условия, свързани с парка, до затворени черни или бели кутии. В материално отношение сградата развива своя собствена идентичност чрез колаж от местни и регионални минерали и повторно

използвани строителни отпадъци, трансформирани в уникални агрегати. Това придава на сградата отличителен тактилен характер, обосновавайки я физически и културно като жив архитектурен палимпсест.